מודל שר ממונה ושר משני
במשרד אחד – איך זה יעבוד?

העבודה מציעה לשנות את מודל התפקידים המיניסטריאליים הקיים היום בישראל, ולבסס דגם הקיים במדינות רבות אחרות – דגם בו קיים שר "ממונה" בכיר האמון על משרד ממשלתי, ותחתיו, בהיררכיה, שר "משני" האמון על תחומי תוכן מובחנים בתוך המשרד. אופן היישום של הדגם מפורט ומובנה בתוך העבודה:

במשרד יכהן שר ראשי שהינו "השר הממונה", הנושא באחריות על כלל המשרד.

הממשלה רשאית למנות במשרד גם שר נוסף, המכונה "שר משני".

השר המשני יהיה אמון על נושאים מוגדרים בתחומי המשרד בו הוא מונה.

נושאים אלה יוגדרו במסגרת החלטת ממשלה ייעודית ויהיו קבועים לאורך הקדנציה, אלא אם בחרה הממשלה לעשות בהם שינוי.

השר המשני נושא בסמכויות מיניסטריאליות מלאות בנושאים המוגדרים.

מימוש סמכויות מצד השר המשני אשר מערבות חתימה על תקנות או ביצוע מינויים, יידרשו גם את הסכמת השר הממונה.

השר המשני נושא באחריות כלפי השר הממונה, ומחויב לביצוע מדיניות כפי שהוגדרה על ידי השר הממונה. במקביל, הוא נושא באחריות ציבורית כלפי הכנסת והציבור.

השר המשני משתתף בישיבות ממשלה, ובוועדות שרים הנוגעות לתחומי אחריותו.

השר המשני משמש ממלא מקום של השר הממונה בעת העדרו, אלא אם הוחלט אחרת על ידי הממשלה.

במקרה של מחלוקת בתחומי מדיניות, תיקבע עמדתו של השר הממונה.

לראש הממשלה יש יכולת לפטר שר משני, כמו כל שר אחר.

מנכ"ל המשרד הינו מנכ"ל אחד המשרת את שני השרים, אך ממונה על ידי השר הממונה.

השר המשני זכאי ללשכה ולצוות משרות אמון על פי המפתח הקיים היום.

המטה המשרדי - הכולל יועמ"ש, חשב, תקציבים, כ"א – הינו מטה אחוד.

אני מודה למכון הישראלי לדמוקרטיה על ההזדמנות להוציא אל האור את העבודה המקיפה על מבנה הממשלה. הרצון לעסוק בנושא זה ולהעמיק בו, החל עוד טרם המלחמה, ויצר הזדמנות ייחודית להציע דגם עדכני ורלוונטי בנקודת זמן חשובה זו.
העבודה על מבנה הממשלה הינה פרי עבודת צוות, בה לקחו חלק שותפים רבים, ובראשם שותפתי לכתיבה, ורד קונסטנטיני, שדייקנותה ומקצועיותה הבלתי מתפשרת הביאו לתוצר הסופי. תודה גדולה ליוחנן פלסנר, נשיא המכון, על ההכוונה והסיוע המקצועי לאורך כל הדרך ועל תרומתו המשמעותית לעיצוב המודל הסופי, לדר' אסף שפירא, עו"ד ריטה גולדשטיין-גלפרין ופרופ' עופר קניג על הליווי המחקרי הצמוד וההערות הטובות והמלמדות. לעו"ד נעה גשן על הסיוע בגיבוש וניסוח המבנה המשפטי והחוקתי התומך בעבודה זו, ולעו"ד מיכל טהון על הסיוע בהכנת הצעות המחליטים המובאות בנספח. לתהליך הכתיבה היו שותפים גם חברי, בפורום המנכ"לים לשעבר, וכן רבים וטובים מאנשי השירות הציבורי בעבר ובהווה עימם נועצתי ולמדתי לאורך תהליך הכתיבה, ולהם נתונה הערכתי העמוקה.

שינוי מבנה והרכב משרדי הממשלה הינו הכרח להמשך תפקודה המיטבי של מדינת ישראל. מלחמת "חרבות ברזל" הוכיחה מעבר לכל ספק כי המבנה הקיים של משרדי הממשלה, שהינו תוצר של שיטה קולקלת, הרסנית ומתמשכת לפירוק, הרכבה ותחלופה של משרדי ממשלה – אינו בר קיימא, ומחייב רפורמה מבנית עמוקה.

הרפורמה המוצעת בעבודה זו, אינה חפה מקשיים ומחסרונות, ויישומה דורש גם מידת מה של שינוי בתרבות הפוליטית הישראלית. אולם שינויים אלה, קשים ומורכבים ככל שיהיו הינם טובים לאין ערוך ממצב הדברים הקיים היום, שאינו יכול להימשך עוד. עדכון מבנה הממשלתי הוא בסיס חיוני לכינונו המחודש של "המפעל הציבורי", הדרוש כעת, יותר מאי פעם, להבטחת חוסנה ועתידה של החברה והמדינה.

תומר לוטן

למסמך המלא QR

המשרדים שייסגרו במסגרת המבנה המוצע
ויחידותיהם יועברו למשרדים אחרים:

1. משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי ← **משרד לשלטון מקומי ופיתוח אזורי, משרד החקלאות, משרד הרווחה והשירותים החברתיים**
2. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות ← **משרד החוץ, משרד רוה"מ**
3. משרד ההסברה ← **משרד ראש הממשלה**
4. משרד התקשורת ← **משרד הכלכלה**
5. משרד התיירות ← **משרד הכלכלה**
6. המשרד לשוויון חברתי ← **משרד הפנים, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד רוה"מ, משרד התרבות והספורט**
7. המשרד לשירותי דת ← **משרד הפנים, משרד המשפטים, משרד רוה"מ, משרד התרבות והספורט**
8. המשרד לקידום מעמד האישה ← **משרד רוה"מ**
9. משרד ירושלים ומסורת ישראל ← **משרד הפנים, משרד התרבות והספורט**
10. משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ← **משרד החינוך, משרד התרבות והספורט, משרד הביטחון**
11. משרד המורשת ← **משרד התרבות והספורט**
12. משרד המודיעין ← **משרד רוה"מ**
13. המשרד לשיתוף פעולה אזורי ← **משרד החוץ, משרד האוצר**
14. המשרד לנושאים אסטרטגיים ← **משרד רוה"מ**

קצת נתונים...

תרשים 1:
מספר משרדי ממשלה בישראל בהשוואה ביולאומית

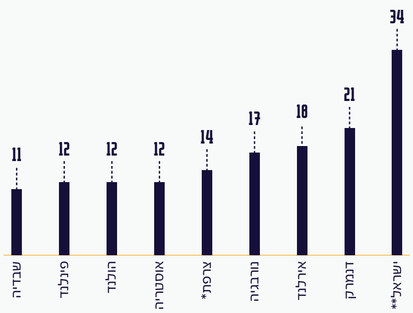

לצורך השוואה בינלאומית נלקחו בעיקר מדינות אוניטריות נבחרות ב-OECD, בעלות משטר רב מפלגתי ופרלמנטרי ומס' תושבים מעל 5 מיליון. פירוט מלא מופיע בנספח א'.
*צרפת שאינה דמוקרטיה פרלמנטרית, אך בעלת מאפיינים אחרים הדומים לישראל מבחינת הטרוגניות האוכלוסיה ואתגריה.
**המספר לגבי ישראל הוא ערב מלחמת חרבות ברזל.

תרשים 2:
מספר משרדי הממשלה לאורך השנים (1949-2023)

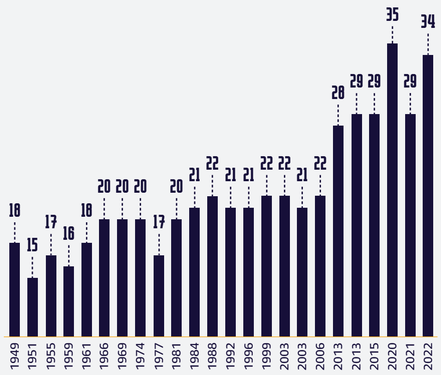

נתוני המכון הישראלי לדמוקרטיה.
מספר המשרדים נספר לפי כמות משרדי הממשלה הפועלים חצי שנה מיום כינונה של ממשלה לאחר בחירות. משרד שבפועל לא מונה לו שר בלעדי ומטה משרדי לא שוקלל. בהמשך לכך, בממשלה ה-37 מספר המשרדים מעודכן לערב מלחמת "חרבות ברזל". לאחר המלחמה נסגרו משרד ההסברה (אוקטובר, 2023), משרד המודיעין (מרץ, 2024), וכן המשרד לקידום מעמד האישה (שאוחד עם המשרד לשוויון חברתי, ינואר, 2024).

ההצעה - צמצום מבנה הממשלה
מ-34 ל-20 משרדים

הצורך ברפורמה עמוקה בתפקוד הממשלה והשירות הציבורי מעולם לא היה ממשי ומובהק יותר מבימים אלה. מלחמת "חרבות ברזל" חשפה באופן מוחשי וברור את חולשות התיפקוד של הרשות המבצעת בישראל, אשר במשך שנים ארוכות לא זכו לתשומת לב מספקת ולאנרגיית שינוי משמעותית.

הרפורמה הדרושה במערך הממשלתי היא רחבה ורבת מימדים, ועליה לכלול שינויים משמעותיים ומגוונים. בין שלל האתגרים המהותיים המחייבים שינוי מצוי גם הצורך לערוך רפורמה במבנה הארגוני של משרדי הממשלה ויחידותיה, ובראש ובראשונה בצמצום משמעותי במספר משרדי ממשלה.

ריבוי המשרדים ומבנה הממשלה הינו, לפני הכל, כשל מבני מהותי הפוגע באופן עמוק בתפקוד הבסיסי של עבודת הממשלה והשירות הציבורי, ותיקונו הינו הכרחי לשינוי הכיוון הנחוץ כל כך בתפקוד המגזר הציבורי. בשונה מאתגרים רבים אחרים, כשל מבנה הממשלה הוא נגזרת של מהלכים פוליטיים מובהקים. האילוצים הקואליציוניים בהרכבת הממשלות הם המכתיבים העיקריים של המבנה הארגוני והמקצועי של השירות הציבורי והם אלה שעיצבו לאורך השנים את מספרם והרכבם של משרדי הממשלה. מכאן, ששינוי מהותי במבנה הממשלה מחייב גם ניתוח והתייחסות לתמריצים הפוליטיים המעצבים אותו.

תובנות אלה עומדות במרכז עבודה זו, המנסה לסלול את הדרך המיטבית שבין דיוק ועדכון מבנה הממשלה הרצוי, לבין היכולת לממש אותה הלכה למעשה. על מנת לסלול את אותה דרך, כוללת העבודה בחינה עדכנית ומפורטת אודות המערך הארגוני של משרדי הממשלה, ומנסחת כלים מתקדמים להרכבת מבנה מיטבי. במקביל, מכילה העבודה סקירה מקיפה של פתרונות אפשריים למימוש המבנה הרצוי בתוך השדה הפוליטי, באמצעות עדכון התפקידים המיניסטריאליים בממשלה. שני חלקי המשוואה "מולחמים" יחד בעבודה זו לכדי המלצה מפורטת למבנה ממשלה מעודכן ומיטבי, ההולם את השיטה והתרבות הפוליטית בישראל.

נשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה, יוחנן פלסנר:
"המחקר שלפניכם מסמן את הדרך. לטעמי צריך להמשיך בה עוד צעד ולצמצם את מספר המשרדים ל 15 בלבד באופן הבא:
משרדי השיכון והבינוי והאוכלוסין וההגירה יהיו חלק ממשרד הפנים.
משרד העבודה יהיה חלק ממשרד הכלכלה ויחידות משרד המדע מו"פ והשכלה גבוהה יפוזרו ויישארו תחת טיפול מקצועי במשרדים אחרים."

למסמך המלא QR

המכון הישראלי לדמוקרטיה (ע"ר)
רח' פינסקר 4, ת"ד 4702, ירושלים 9104602, ישראל
02-5300888 | www.idi.org.il | info@idi.org.il

moatagoc.com

המכון הישראלי לדמוקרטיה

המשרדים שייסגרו במסגרת המבנה המוצע
ויחידותיהם יועברו למשרדים אחרים:

1. משרד הנגב הגליל והחוסן הלאומי ← **משרד לשלטון מקומי ופיתוח אזורי, משרד החקלאות, משרד הרווחה והשירותים החברתיים**
2. משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות ← **משרד החוץ, משרד רוה"מ**
3. משרד ההסברה ← **משרד ראש הממשלה**
4. משרד התקשורת ← **משרד הכלכלה**
5. משרד התיירות ← **משרד הכלכלה**
6. המשרד לשוויון חברתי ← **משרד הפנים, משרד רוה"מ, משרד התרבות והספורט**
7. המשרד לשירותי דת ← **משרד הפנים, משרד המשפטים, משרד רוה"מ, משרד התרבות והספורט**
8. המשרד לקידום מעמד האישה ← **משרד רוה"מ**
9. משרד ירושלים ומסורת ישראל ← **משרד הפנים, משרד התרבות והספורט**
10. משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ← **משרד החינוך, משרד התרבות והספורט, משרד הביטחון**
11. משרד המורשת ← **משרד התרבות והספורט**
12. משרד המודיעין ← **משרד רוה"מ**
13. המשרד לשיתוף פעולה אזורי ← **משרד החוץ, משרד האוצר**
14. המשרד לנושאים אסטרטגיים ← **משרד רוה"מ**

קצת נתונים...

תרשים 1:
מספר משרדי ממשלה בישראל בהשוואה ביולאומית

לצורך השוואה בינלאומית נלקחו בעיקר מדינות אוניטריות נבחרות ב-OECD, בעלות משטר רב מפלגתי ופרלמנטרי ומס' תושבים מעל 5 מיליון. פירוט מלא מופיע בנספח א'.
*צרפת שאינה דמוקרטיה פרלמנטרית, אך בעלת מאפיינים אחרים הדומים לישראל מבחינת הטרוגניות האוכלוסיה ואתגריה.
**המספר לגבי ישראל הוא ערב מלחמת חרבות ברזל.

תרשים 2:
מספר משרדי הממשלה לאורך השנים (1949-2023)

נתוני המכון הישראלי לדמוקרטיה.
מספר המשרדים נספר לפי כמות משרדי הממשלה הפועלים חצי שנה מיום כינונה של ממשלה לאחר בחירות. משרד שבפועל לא מונה לו שר בלעדי ומטה משרדי לא שוקלל. בהמשך לכך, בממשלה ה-37 מספר המשרדים מעודכן לערב מלחמת "חרבות ברזל". לאחר המלחמה נסגרו משרד ההסברה (אוקטובר, 2023), משרד המודיעין (מרץ, 2024), וכן המשרד לקידום מעמד האישה (שאוחד עם המשרד לשוויון חברתי, ינואר, 2024).

מבנה ארגוני מוצע משרדי הממשלה

שר משרד 1 · שר משרדי 2 · יחידת סמך

1 משרד ראש הממשלה

- מזכירות הממשלה
- המועצה הלאומית לכלכלה
- יחידות וגופים בתחום הביטחון הלאומי - שב"כ, מוסד, מזכירות צבאית, המטה לביטחון לאומי, מערך הסייבר הלאומי, הוועדה לאנרגיה אטומית, אגף ביטחון וחירום, היחידה לסייענים, מנהלת המודיעין הלאומית
- יחידות נציבות שירות המדינה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מערך הדיגיטל הלאומי ומערכת תמ"ר , ארכיון המדינה.
- **אגפים מקצועיים:** פנים, תכנון ופיתוח, כלכלה ותשתיות, ממשל וחברה, יישום תכניות חברתיות
- מערך ומטה ההסברה הלאומי, לשכת הפרסום הממשלתית
- תכלול תוכניות לאומיות: הרשות לפיתוח כלכלי חברתי במגזר החרדי, הרשות לפיתוח הבדואים בנגב, הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי של החברה הערבית
- הרשות לקידום מעמד האישה
- רשות האסדרה (הרגולציה)
- ועדת השמות הממשלתית
- הרבנות הראשית

2 משרד האוצר
שר האוצר

- אגף התקציבים
- אגף השכר והסכמי עבודה
- אגף החשב הכללי
- אגף הכלכלן הראשי
- רשות המיסים
- רשות התחרות
- רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון
- רשות החברות הממשלתיות.
- פיקוח: היחידה המרכזית לפיקוח ביהודה ושומרון, יחידה ארצית לאכיפת דיני תכנון ובנייה
- המדפיס הממשלתי
- הלשכה לפיצויים אישיים
- אפוטרופוס לנכסי נפקדים
- מנהלת הגמלאות

3 משרד המשפטים
שר המשפטים · שר משני לשירותים משפטיים

- הפרקליטות, הסנגוריה הציבורית, מחלקת חנינות
- מערך הייעוץ המשפטי לממשלה
- הנהלת בתי המשפט לרבות הנהלת בתי הדין השרעיים/ הדרוזים/ לאוכלוסין והגירה ובתי הדין הרבניים.
- **נציבות תלונות:** נציבות תלונות הציבור על שופטים, נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, אגף בירור תלונות נחקרים
- הרשות להגנת הפרטיות
- הרשות לאיסור הלבנת הון
- רשות האכיפה והגבייה
- **שירותים משפטיים:** רשות התאגידים (לרבות רשם האגודות השיתופיות ממשרד הכלכלה), האפוטרופוס הראשי והממונה על ענייני ירושה, רישום והסדר מקרקעין (טאבו), אגף שומת מקרקעין, רשם הזוגיות והיחידה לענייני עדות דתיות, מנהלת היחידות המקצועיות, הכונס הראשי, הסיוע המשפטי.
- **החטיבה המשפטית חברתית:** יחידת התיאום הממשלתית למאבק בסחר בבני אדם, זנות ופוליגמיה, היחידה לתיאום המאבק בגזענות, יחידת התיאום הממשלתית לזכויות ילדים ונוער.
- היחידה הממשלתית לחופש המידע

4 משרד החוץ
שר החוץ

- מערך מדיני-אסטרטגי
- אגף דיפלומטיה ציבורית
- אגף לעניינים קונסולריים
- אגף מש"ב וסיוע חוץ
- מרכז למחקר מדיני
- אגף כלכלה ואגף פרויקטים וכלכלה
- אגף קשרי חוץ ומיזמים בינלאומיים
- אגף בכיר תפוצות ואגף בכיר מאבק באנטישימיות

5 משרד הביטחון
שר הביטחון · שר משני לנושאים אזרחיים-מוניציפליים

- **קשרי חוץ, ייצוא ביטחוני וביטחון:** אגף ביטחוני מדיני, האגף לייצוא ביטחוני, ממונה על הביטחון במערכת הביטחון, אגף הפיקוח על הייצוא הביטחוני, רשות המעברים היבשתיים, האגף לאמצעים מיוחדים
- **הרכשה, פרויקטים, מחקר ופיתוח:** המינהל למחקר, פיתוח אמצעי לחימה ותשתית טכנולוגית, ספקים ומכרזים, אגף מבצעים לוגיסטיקה ותכנון, אגף הנדסה ובינוי, מנהלת גבולות ותפר, מנהל המעבר דרומה, מנהלת תכנית הטנק, משלחת הרכש בניו יורק
- מטה לאומי ללוחמה כלכלית בטרור
- רשות חירום לאומית
- מתאם פעולות הממשלה בשטחים
- נציב קבילות החיילים
- מערך משלחות ונציגויות בחו"ל
- החטיבה להתיישבות
- **שיקום, חברה ומורשת:** משפחות הנצחה ומורשת, אגף שיקום נכים, האגף והקרן לחיילים משוחררים, יחידת המוזיאונים

6 משרד הבריאות
שר הבריאות

- חטיבת בריאות הציבור
- חטיבת הרפואה
- חטיבת טכנולוגיות רפואיות, מידע ומחקר
- חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים
- חטיבת כלכלה, רגולציה וחדשנות
- מינהל הסיעוד
- מינהל תכנון, פיתוח ובינוי מוסדות רפואה
- מועצות לאומיות
- היחידה למניעת אובדנות
- מכונים ארציים
- נציבות קבילות למקצועות הרפואיים ולחוק ביטוח בריאות ממלכתי
- **אגפים תומכים:** ביטחון, שעת חירום, איכות ובטיחות, פיקוח ואכיפה, שירות, יחסים בינ"ל

7 משרד הרווחה והשירותים החברתיים
שר הרווחה והשירותים החברתיים · שר משני לאזרחים ותיקים

- **אנשים עם מוגבלות:** נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ומנהל מוגבלויות
- **אוכלוסיות אחרות:** רשות הצעירים, היחידה לקידום אוכלוסיות הלהט"ב, התכנית הלאומית לילדים ולנוער בסיכון (360)
- מנהל שח"א (שירותים אישיים וחברתיים)
- מנהל של"מ (שיקום, ליווי, מניעה)
- הרשות לשיקום האסיר
- הביטוח הלאומי
- מערך המעונות הממשלתיים
- מערך שרותי הבריאות
- נציב תלונות הילדים להשמה חוץ ביתית
- **אזרחים ותיקים:** מנהל אזרחים ותיקים ואגף בכיר אזרחים ותיקים, הרשות לזכויות ניצולי שואה

8 משרד החינוך
שר החינוך · שר משני להתנדבות ושירות אזרחי

- **יחידות מקצועיות:** מינהל פדגוגי, מינהל עובדי הוראה ואגף בכיר כ"א בהוראה, מינהל חינוך טכנולוגי, מינהל החינוך הדתי, מינהל טכנולוגיות דיגיטליות ומידע, מינהל חברה ונוער, מינהל לחינוך התיישבותי ועליית הנוער.
- המזכירות הפדגוגית
- אגף בכיר חירום, ביטחון ובטיחות סביבתית
- מינהל כלכלה ותקציבים
- מינהל רישוי, בקרה ואכיפה
- הרשות הארצית למדידה והערכה
- החברה למתנ"סים
- **יחידות התנדבות אזרחית/ שנות מעבר:** רשות השירות הלאומי-אזרחי, אגף גרעינים משימתיים ואגף מכינות קדם צבאיות , מכינות, אגף ביטחוני חברתי.

9 משרד לשלטון מקומי ופיתוח אזורי
שר לשלטון מקומי ופיתוח אזורי · שר משני לשירותי דת

- שירותי דת ואגף קבורה, מועצות דתיות ותמיכות ועזבונות, מערך הגיור ואגף לעדות לא יהודיות
- תכנון: מטה התכנון הלאומי, מינהל התכנון
- שלטון מקומי: מינהל שלטון מקומי, מינהל הפיתוח, הפיקוח על הבחירות לרשויות המקומיות, מינהל שירותי חירום
- מינהל ירושלים, פריפריה, נגב וגליל: אגף פריפריה חברתית, אגף נגב וגליל והרשות לפיתוח הגליל והרשות לפיתוח הנגב, אגף בכיר ירושלים והרשות לפיתוח ירושלים

10 משרד התחבורה
שר התחבורה

- **תעופה:** רשות שדות התעופה, רשות התעופה האזרחית, הרשות לחקירה בטיחותית בתעופה
- **ספנות ונמלים:** חברת נמלי ישראל (נמל אשדוד), רשות הספנות והנמלים
- **פיתוח תשתיות:** מנהל תשתיות ותיאום תחבורתי יבשתי, חברת חוצה ישראל, חברת נתיבי איילון, נת"ע- נתיבי תחבורה עירוניים, רכבת ישראל, נתיבי ישראל- החברה הלאומית לתשתיות תחבורה, חברת מוריה.
- הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
- הרשות הארצית תחבורה ציבורית
- מנהל תנועה

11 משרד הכלכלה
שר הכלכלה · שר משני לתיירות · שר משני לתקשורת

- **מערך סחר חוץ שת"פ בינלאומי:** מינהל סחר חוץ, מנהל הפיקוח על היהלומים והייצוא הדו שימושי, אשראי, מכון הייצוא
- **מערך עסקים, צרכנות ותעסוקה:** אגף בכיר מסחר ושירותים, הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים
- **מערך התעשייה:** מינהל תעשיות, מינהל אזורי תעשייה, מניהל כחול לבן, הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי, הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה.
- **מערך אסדרה:** תקציבים, תמחיר ופיקוח על מחירים, מינהל ייבוא, מנהל אכיפה ומדידה, מינהל תקינה, חוקיות הייבוא, מכון התקנים, אגף למשקולות ומידות, רשות התחרות, הרשות להסמכת מעבדות.
- **צרכנות:** המועצה הישראלית לצרכנות, הרשות לסחר הוגן ולהגנת הצרכן, אגף בכיר מסחר ושירותים, המוסד לבטיחות וגהות
- **תיירות:** מינהל חווית התייר, מינהל כלכלה והשקעות, מינהל שיווק, מינהל תכנון, פיתוח ותשתיות
- **רשויות ותאגידים:** תאגיד השידור הציבורי, המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, מנהלת הסדרת השידורים לציבור, הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
- **יחידות מקצועיות:** מינהל פיקוח ואכיפה, מינהל כלכלה, מינהל הנדסה, מינהל הדואר, יחידה קמ"ט תקשורת ודואר, אגף בכיר רישוי
- דואר ישראל

12 משרד העבודה
שר העבודה

- **תעסוקה:** רשות התעסוקה, מינהל תעסוקת אוכלוסיות, אגף בכיר עידוד תעסוקת הורים, אגף בכיר תעסוקה ופיתוח הון אנושי
- **זכויות:** הממונה על זכויות עובדים זרים בעבודה, היחידה ליחסי עבודה, נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה
- **הכשרות:** מה"ט, אגף בכיר להכשרה מקצועית ולפיתוח כ"א, מנהלת המעסיקים ופיתוח הון אנושי
- **אסדרה:** אגף בכיר אסדרת עיסוקים, אגף כח אדם לשעת חירום, מינהל הסדרה ואכיפת חוקי עבודה, מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

13 המשרד לביטחון פנים
שר לביטחון פנים

- משטרת ישראל
- כבאות והצלה לישראל
- שירות בתי הסוהר
- הרשות להגנה על עדים
- הרשות הלאומית לביטחון קהילתי
- המטה הלאומי 105 להגנה על ילדים ברשת
- נציבות קבילות השוטרים והסוהרים
- מינהל שירות ואכיפה
- מנהלת דרום לתיאום האכיפה של דיני המקרקעין
- אשכול אסטרטגיה
- אשכול ארגון, תכנון ובקרה

14 משרד להגנת הסביבה
שר להגנת הסביבה

- החברה הממשלתית להגנות מצוקי חוף הים
- החברה לשירותי איכות הסביבה
- פארק אריאל שרון
- רשות הטבע והגנים
- השירות המטאורולוגי
- אשכול משאבי טבע וחוסן אקלימי
- אשכול פיקוח ואכיפה
- אשכול שלטון מקומי, חינוך ואכיפה
- אשכול תכנון מדיניות ואסטרטגיה
- אשכול תעשיות

15 משרד החקלאות
שר החקלאות

- יחידה מרכזית לאכיפה וחקירות
- המרכז לסחר ושת"פ בינ"ל
- השירותים להגנת הצומח ולביקורת
- השקעות ומימון
- זכויות מטפחים
- דג וחקלאות מים
- יער ואילנות
- שירותים וטרינריים
- שימור קרקע וניקוז
- שירות ההדרכה והמקצוע
- ניהול משברים
- מינהלת תאום וקישור חקלאי
- מינהל המחקר החקלאי
- רשויות הניקוז
- הרשות לתכנון ופיתוח התיישבות בכפר

16 משרד השיכון והבינוי
שר השיכון והבינוי

- רשות מקרקעי ישראל
- המרכז למיפוי ישראל
- הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית
- מינהל ענייני הכפר
- מינהל לסיוע בדיור
- מינהל בנייה חדשה
- מינהל אוכלוסיות מיוחדות ומרקם ותיק
- חברות ממשלתיות- דיור: עמידר, דירה להשכיר, האגודה לתרבות הדיור, חלמיש, שקמונה, ערים, חל"ד, החברה לדיור ציבורי ודיור מוגן לקשיש

17 משרד האנרגיה והתשתיות
שר האנרגיה והתשתיות

- פיקוח- רשויות: רשות החשמל, הרשות הממשלתית למים וביוב, רשות הגז
- חברות ממשלתיות: חברת החשמל, נגה, נתג"ז, תש"א, מקורות.
- מינהל אוצרות הטבע
- חטיבת אנרגיה מתחדשת
- מינהל הדלק והגפ"מ
- המכון הגאו-פיסי לישראל

18 משרד התרבות והספורט
שר התרבות והספורט

- מינהל הספורט
- מינהל התרבות לרבות אגף לתרבות יהודית ומנהלת זהות יהודית
- **מינהל מורשת:** אגף מורשת, אגף מורשת ופרויקטים, המועצה לשימור אתרי מורשת ורשות העתיקות, החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים והחברה לפיתוח מזרח ירושלים

19 משרד המו"פ וההשכלה הגבוהה
שר המו"פ וההשכלה הגבוהה

- רשות החדשנות ומטה קהילות חדשנות
- המועצה להשכלה גבוהה
- רשות הפטנטים
- **מכוני מחקר:** המכון הגיאולוגי, חקר ימים ואגמים לישראל
- מעבדות: המעבדה הלאומית לפיזיקה
- סוכנות החלל הישראלית
- המועצה הלאומית למחקר ופיתוח אזרחי
- המועצה לקידום נשים במדע ובטכנולוגיה
- המדען הראשי
- קשרי חוץ
- מדע וקהילה

20 משרד העלייה, ההגירה והאוכלוסין
שר העלייה, ההגירה והאוכלוסין · שר משני לעלייה וקליטה

- הרשות לניהול המאגר הביומטרי
- רשות האוכלוסין וההגירה
- **קליטה:** דיור, חטיבת פרט, אגף בכיר שירות, חטיבת רשויות ארגונים וקהילה
- **עלייה:** נתיב, אגף בכיר לעידוד עלייה ותושבים חוזרים

המכון הישראלי לדמוקרטיה